

Zprávy, informace, oznámení

Afrika promlouvá k Evropě

Centrum pro srovnávací kulturní studia ve spolupráci s Velvyslanectvím Jihoafrické republiky a Univerzitou v Zululandu v Jihoafrické republice pořádá ve dnech 20. až 23. 5. v prostorách Katedry anglistiky a amerikanistiky FF UP konferenci jihoafrických studií nazvanou **Afrika Speaks to Europe (Afrika promlouvá k Evropě)**.

Konference se bude především snažit ukázat Evropanům poněkud vzdálený život jihoafrické společnosti v současnosti. Účastníci konference budou mít také možnost seznámit se s různorodostí kultury v Jižní Africe a s jejím ztvárněním v literatuře jihoafrických autorů. V neposlední řadě bude diskutována otázka možného navázání kontaktů mezi Evropou a Afrikou.

Na konferenci své příspěvky přednesou profesori a odborníci působící na univerzitách Jihoafrické republiky.

Konference bude zahájena **20. 4. 1999 ve 20.00 hod v S-klubu**, tř. 17. listopadu 43, Olomouc **etnickým kabaretem** nazvaným „Behind the Mirror“ (Za zrcadlem), který předvede Divadlo Archa ve spolupráci se skupinou umělců z Jižní Afriky. Hlavním námětem jejich tvorby je hledání podobných motivů v evropských pohádkách a v příbězích tradovaných v Jižní Africe. Prvním představením vzniklým v této spolupráci byl etnický kabaret „In the Mirror“, jehož ústředním dějem se stala pohádka Sněhurka a sedm trpaslíků. Projekt, který nyní budeme moci zhlédnout, čerpá naopak více z afrického prostředí. Hlavními vyjadřovacími prostředky jsou především pohyb, rytmus a hudba, jazyk je pro tentokrát odsunut do pozadí.

Srdečně zveme všechny zaměstnance a studenty.

Účast na konferenci je pro zaměstnance a studenty UP bezplatná. Prosíme, abyste se přihlásili na uvedenou adresu nebo prostřednictvím internetu.

Vstupné na divadelní představení činí 80 Kč, vstupenky jsou k dostání v předprodeji v kanceláři Centra nebo před představením.

Centrum pro srovnávací kulturní studia FF UP, Křížkovského 10, 771 80 Olomouc, tel., fax: 068/563 3111, e-mail: compare@ffnw.upol.cz, web site: <http://compare.upol.cz>.

-red-

Jen několik řádků

Přijďte se podívat

Cestou z Filozofické fakulty UP mě napadlo podívat se večer po 20. hodině do knihovny IC UP (3. 5.). Počítačová studovna byla plně obsazena studenty, čítárna více než z poloviny. Také tři mediky jsem zahlédl u učebnice. Klid, ticho, ideální klima ke studijní práci v krásném prostorném sále – i v tom zadním s časopisy. Pracovnice knihovny mi ochotně dovolila nahlédnout do knihy návštěv – jsou evidovány elektronicky. Knihovnu navštívím denně 500 až 1500 osob.

Přijďte se podívat, stojí za ten pocit, jak krásné a užitečné dílo se podařilo a jak dobře slouží. Neváhal bych sem přivést i zahraničního hosta, byl by překvapen již při vstupu na prostorné nádvoří Žbrojnice.

M. Hejtmánek

Dar Katedře optiky PŘF UP

Děkan Přírodovědecké fakulty UP a výkonný ředitel společnosti Olympus C&S uzavřeli dohodu, v rámci níž firma Olympus darovala Katedře optiky PŘF UP digitální fotoaparát a termosublimační fototiskárnu. Tyto přístroje budou sloužit při praktické výuce digitální fotografie a umožní spolu se stávajícím vybavením zadávat ročníkové práce s cílem aplikovat techniku digitálního záznamu obrazu do různých oblastí lidské činnosti tam, kde je důležitá dlouhodobá archivace obrazové informace. Dále bude firma dodávat katedře aktuální informace z oblasti své produkce fototechniky a mikroskopové techniky. To umožní zkvalitnit výuku v oblasti přístrojové techniky. Další užší spolupráce není vyloučena.

V září letošního roku uspořádá Katedra optiky PŘF UP spolu s firmou Olympus C&S seminář, věnovaný digitálnímu záznamu obrazu, na němž bude mimo jiné předvedena špičková digitální zadní stěna k profesionálním systémům Phase One. Na tuto akci je široká akademická obec srdečně zvána. Podrobnější informace o konání semináře budou včas zveřejněny.

RNDr. J. Ponec, CSc.,
PŘF UP

Ze zasedání Vědecké rady UP

Minulého zasedání VR UP (26. 4.) se účastnilo 28 z 33 členů. K nejdůležitějším tématům patřily návrhy na jmenování profesorem, řízení ke jmenování profesorem, obory pro habilitační řízení a akreditace či hodnocení Právnické fakulty UP v Olomouci.

S návrhem na jmenování profesorem doc. MUDr. J. Macháčka, CSc., pro obor radiologie seznámil přítomné prof. MUDr. J. Nekula, CSc. Doc. Macháček přednesl 4.2. před VR LF přednášku na téma *Problematika karcinomu prsu ke konci dvacátého století*. Po následné diskusi byl 21 hlasy návrh schválen. Dále se posuzoval návrh na jmenování profesorem doc. MUDr. J. Ehrmanna, CSc., a to pro obor vnitřní nemoci. Členy VR UP s ním seznámil prof. MUDr. I. Krč, DrSc. Taktéž doc. J. Ehrmann přednesl 4.2. před VR LF přednášku s názvem *Lze dohlédnout konce abecedy u virových hepatitid?* Po diskusi byl návrh 22 hlasy schválen. Oba návrhy na jmenování profesorem budou postoupeny MŠMT ČR k dalšímu řízení.

Vědecká rada UP vzala na vědomí předloženou hodnotící zprávu k situaci na Právnické fakultě UP a uložila pracovní komisi doplnit tuto zprávu o informace získané na základě následné diskuse. VR UP doporučila zachování PF UP a ukládá vedení univerzity a vedení fakulty připravit harmonogram konkrétních opatření vedoucích k úspěšné akreditaci.

Členové VR UP obdrželi seznam oborů, pro které budou jednotlivé fakulty žádat akreditaci. VR UP projednala předložené materiály pro habilitační řízení ke jmenování profesorem, a to u těchto fakult UP: CMTE, LF, FF, PŘF, PdF a FTK.

Členové VR UP vzali na vědomí, že rektor UP udělil následující pamětní medaile – stříbrná: doc. MUDr. Věra Krčová, CSc. (LF), doc. RNDr. Karel Nálepa, Csc., (PŘF), prof. Josef Anders, DrSc. (FF), PhDr. Margareta Keprtová (FF).

Příští zasedání VR UP se uskuteční 14. 6. ve 13 hodin.

Ze zápisu vybrala

-map-

K vydání identifikačních karet studentů a zaměstnanců UP

V souladu se zákonem č. 111/1998 Sb. je na UP zaváděn jednotný identifikační systém studentů a zaměstnanců UP. Podle rozhodnutí vedení UP budou na podporu tohoto systému vydány identifikační karty formou bezkontaktních čipových karet odpovídajících normě ISO se zvýšenou uživatelskou bezpečností proti narušení identifikačního kódu. Jednotný identifikační systém bude sloužit pro usnadnění evidence při poskytování služeb (např. stravovacích – objednávkách obědů, ubytovacích, knihovních, vstupy do učeben, a dalších). Služby budou zaváděny postupně; od září 1999 se předpokládá zavedení nového stravovacího systému s možností objednávký stravy na více dnů prostřednictvím speciálních terminálů, stravenky nebudou vydávány.

Současně probíhají jednání s agenturou CKM 2000 o možnosti vydávání mezinárodních identifikačních karet:

ISIC – International Student Identity Card
ITIC – International Teacher Identity Card
Mezinárodně uznávané karty ISIC/ITIC mají plnou podporu UNESCO, platí ve více než 90 zemích světa a poskytují možnost slev v oblasti kultury, vzdělávání, cestování, telekomunikací apod. Jsou uznávány i v ČR.

Tyto karty by byly na stejném technickém principu, takže by byly plnohodnotnou součástí identifikačního systému UP, lišily by se pouze standardním ISIC/ITIC potiskem. V případě, že se nepodaří včas uzavřít smlouvu s garantem mezinárodních karet pro ČR (agenturou CKM 2000), potom budou vydány pouze interní karty UP a systém mezinárodních karet zavedeme až v roce 2000. Nárok na karty ISIC mají všichni studenti prezenčního studia, na karty ITIC akademičtí zaměstnanci s minimálním úvazkem 0,8.

Postup při zavádění karet:

A) Studenti:

1. Studenti, kteří budou pokračovat ve studiu ve školním roce 1999/2000, vyplní do 15. 6. 1999 „Příhlašku uživatele identifikačních karet“. Příhlašky budou dostupné na děkanátech fakult od 12. 5. 1999. Na děkanátech budou zveřejněny pokyny pro odevzdání vyplněných přihlášek.

2. V září 1999 budou připravené identifikační karty předány studentům, včetně vyplněné přihlašky s fotografií. Současně studenti uzavřou s UP smlouvu o výpůjčce karty a obdrží pokyny pro uživatele karty. Úplný text smlouvy je vystaven na webových stránkách UP na adrese: <http://www.upol.cz/Aktualit/form.htm>. Na stejné adrese budou od 1. 9. 1999 vystaveny pokyny pro vydávání karet.

3. Při vydání karty složí student kauci ve výši 200 Kč. Tato kauce bude vrácena po odevzdání karty po ukončení studia na UP.

Studentské identifikační karty budou označeny validační známkou. U identifikačních karet UP, bez potisku ISIC, bude hodnota roční validační známky 25 Kč. Mezinárodní karta ISIC bude označena validační známkou ISIC v hodnotě cca 80 Kč (v jednání).

B) Zaměstnanci:

Zaměstnanci vyplní stejnou přihlašku a odevzdají ji do 30. 6. 1999 na personálním oddělení fakult. Identifikační karty budou vydávány v průběhu září 1999. Kauce je opět ve výši 200 Kč, vrací se při ukončení zaměstnaneckého poměru.

RNDr. F. Zedník, ředitel CVT UP

Zprávy, informace, oznámení**Výběrové řízení**

Děkan FF UP v Olomouci vypisuje výběrové řízení na obsazení míst:

obsazení funkce vedoucího katedry

- bohemistiky,
- anglistiky a amerikanistiky;
- na místo asistenta nebo odborného asistenta pro obor**
- archivnictví (katedra historie),
- starší českou literaturu (katedra bohemistiky),
- současný český jazyk,
- anglický jazyk (katedra anglistiky a amerikanistiky),
- anglický jazyk-překladatelství;
- na místa docenta pro obor**
- anglický jazyk (katedra anglistiky a amerikanistiky),
- dějiny novodobé filozofie a filozofie 20. stol. (katedra filozofie).

Požadavky: VŠ vzdělání v příslušném oboru, praxe, publikační činnost.

Příhlášky do konkurzu doložené osobním dotazníkem, životopisem, dokladem o vzdělání, přehledem praxe a publikační činnosti přijímá osobní odd. FF UP v Olomouci, Křížkovského 10 (PSČ 771 80) nejpozději do čtyř týdnů po uveřejnění.

Doc. PhDr. Vladimír Řehan
děkan FF UP

Výsledky veřejné literární soutěže

Výsledky veřejné literární soutěže pro studenty Univerzity Palackého v oboru poezie, próza, drama a esej budou vyhlášeny za účasti odborné poroty 26. 5. ve 14.00 hod. v posluchárně č. 7 Filozofické fakulty UP.

-red-

Vydavatelství UP a Archiv UP se stěhují

Archiv UP oznamuje, že bude od 17. 5. 1999 až do odvolání pro univerzitní i mimouniverzitní veřejnost uzavřen z důvodu stěhování do nových prostor v Tereziánské zbrojnici. V době uzavření je možné pouze vracet již zapůjčené diplomové práce.

Také Vydavatelství UP (vedení, redakce i polygrafické středisko) se v těchto dnech přemisťuje na nové působiště v areálu Zbrojnice (vchod z Biskupského nám.). Provoz bude v plném rozsahu obnoven 14. 5. 1999. Termín stěhování prodejny skript do těžkého objektu bude oznámen v dostatečném předstihu.

-pur-, -dzik-

Dovolená v Itálii

Vedení FF UP nabízí termíny v Itálii u města Caorle v kempu San Francesco. Ubytování je v dřevěných chatkách pro 4-5 osob. Doprava vlastní.

Jedná se o tyto volné termíny:

- 6. - 13. 6. - cena 1.600 Kč za osobu
- 20. - 27. 6. - cena 2.400 Kč za osobu
- 5. - 12. 9. - cena 1.500 Kč za osobu.
- 6. - 16. 8. - cena 2.700 Kč za osobu (doprava autobusem z Hodonína v ceně 1 200 Kč za osobu)

Bližší informace podá pí Marcinková, sekretářka děkana FF UP, tel. 5230255 nebo 563 3011.

-ffup-

Noví senátoři PřF a FF UP

Ve třetím kole voleb do Akademického senátu Přírodovědecké fakulty UP byli zvoleni do učitelství komory: RNDr. J. Mazura, RNDr. A. Večerka, RNDr. J. Drdla, doc. RNDr. E. Tesaříková CSc., RNDr. M. Sedlářová, CSc., Mgr. J. Fišer, RNDr. J. Kvapil, CSc., doc. RNDr. V. Dostál, CSc., RNDr. V. Hajn, CSc., RNDr. L. Luhová, Dr., Mgr. I. Smolová, doc. RNDr., J. Ševčík, PhD, RNDr. L. Kvítek, CSc., doc. RNDr. J. Kameníček, CSc.

Do studentské komory byli zvoleni: R. Lokoč, E. Kudrnovský, V. Sedláček, A. Kozáková, H. Olchava, Mgr. M. Stranyánek, K. Mrkvová.

Ve třetím kole voleb do Akademického senátu Filozofické fakulty UP byli zvoleni do učitelství komory: doc. PhDr. I. Fialová, Mgr. R. Kula, PhDr. J. Schneider, Mgr. M. Elbel, PhD, doc. PhDr. A. Štěrbová, PhDr. K. Podolský, prof. PhDr. L. Václavěk, CSc., prof. PhDr. E. Petřů, DrSc., PhDr. B. Bednaříková, doc. PhDr. J. Štefanides, Mgr. J. Nový, Dr., prof. PhDr. J. Macháček, CSc., PhDr. B. Grygová, PhDr. P. Hora, Dr.

Do studentské komory byli zvoleni: I. Beneda, D. Žaža, M. Horváth, M. Kosáček, I. Procházková, D. Hliněná, L. Rysavý.

-map-

Volejbal na Olympijském dni UP

Již několik let pořádá FTK UP v rámci sportovního *Olympijského dne*, který se letos uskuteční ve středu 19. 5. 1999, tradiční turnaj smíšených družstev ve volejbalu (minimálně 2 ženy na hřišti).

V letošním roce se bude soutěžit ve Sportovní hale UP od 9.00 do 16.00 hod. na třech kurtech. Jednotlivá družstva se mohou přihlásit ve středu 19. 5. 1999 od 8.00 do 8.30 hod. ve Sportovní hale. Na základě přihlášek bude určen systém hry.

Věřím, že nebude porušena tradice hojné účasti na předešlých ročnících. Vítězné družstvo bude odměněno drobnými cenami.

PhDr. A. Orlová,
vedoucí turnaje

Centrum interdisciplinárních studií UP ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí ČR a Programem OSN pro rozvoj (UNDP)

pořádá ve dnech 22. - 28. 9. 1999

Letní školu rozvojové pomoci a spolupráce

Letní škola je určena uchazečům, kteří mají zájem o problematiku rozvojových zemí a v případě možnosti se hodlají zapojit do programu pomoci rozvojovým zemím.

Počet účastníků *Letní školy* je omezen. Zájemci mohou zasílat přihlášky s příloženým životopisem a stručným zdůvodněním zájmu do 31. 5. 1999 na adresu: RNDr. P. Nováček, Centrum interdisciplinárních studií UP, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc.

Fax: 068/5232035, e-mail: nov@risc.upol.cz.

-red-

Stručně

Zahajovací součástí semináře duchovního filmu se 7. května stala **vernisáž grafiky a fotografie Jana a Tomáše Jemelkových**. Výstava, která je instalována v kině Hvězda potrvá do 22. května (otevřeno denně od 12.00 do 20.00 hod.).

***

Ve dnech 11. až 13. května se v Ústřední knihovně UP uskutečnila prodejní výstava zahraničních odborných knih z psychologie, sociologie, pedagogiky, filozofie a lingvistiky. **Prodejní výstavu s názvem Humanitní a společenské vědy 99** uspořádalo Male centrum knihkupectví a vydavatelství Brno a Informační centrum UP.

***

Olomoucká pobočka Jazykovědného sdružení ČR uspořádala 12. května přednášku na téma: **Základy translologie v cyrilometodějské škole velkomoravské**. Proslvil se PhDr. Radoslav Večerka, DrSc., (FF MU Brno).

***

V aule Centra Aletti 12. května proběhla **beseda na téma „Bůh Otec“**. Besedu uspořádalo VKH a vedl ji P. Vojtěch Kodet OCarm.

***

Právnická fakulta UP ve spolupráci s Ústavem státu a práva Akademie věd České republiky pořádala 13. května **prezentaci právního informačního systému LEGSYS 98**. Právní informační systém LEGSYS 98 je elektronickou sbírkou zákonů a judikatury, která co do rozsahu, kvality a úplnosti dat patří mezi špičkové systémy, a to nejen u nás, ale i v zahraničí.

***

Ve dnech 14. až 15. května proběhly vpořadí již **XII. Olomoucké hematologické dny**. Zúčastnění se mj. zabývali transplantáční problematikou, diagnostikou či léčbou lymfomů.

-map-

Tenis OPEN '99 pošesté

Pořadatelé z FTK UP si vás dovolují pozvat na 6. ročník tenisového turnaje jednotlivců, který se bude konat v sobotu dne 22. 5. 1999 od 8.00 hodin na kurtech TJ MILO Olomouc v obvyklých čtyřech kategoriích (muži A, B a C, ženy).

Příhlášky na adrese ing. Skutka, Mgr. Slezarová, FTK UP, nejlépe faxem či e-mailem do pátku 21. 5. 99 do 12.00 hodin.

Vše dobré ke spokojenosti a výkonům zajištěno!

Ing. M. Skutka,
FTK UP

Habilitace a profesury

Fakulta tělesné kultury UP

Děkan a Vědecká rada FTK UP zvou všechny zájemce na habilitační přednášku **PhDr. Ferdinanda Mazala, CSc.**, odborného asistenta Katedry učitelství tělesné výchovy FTK UP na téma *Transformace v pojetí tělesné výchovy*. Přednáška se koná v rámci habilitačního řízení **v oboru kinantropologie** v průběhu veřejné části zasedání Vědecké rady FTK UP dne 17. 5. 1999 v 10.00 hod. Jednání vědecké rady probíhá v zasedací místnosti FTK UP.

Oponenty budou: prof. V. Kovářiček, CSc., PdF UP, prof. F. Škora, DrSc., FTVS Bratislava, prof. A. Rychtecký, DrSc., FTVS UK Praha.

Předložená habilitační práce je vystavena od 1. 4. 1999 v knihovně FTK UP.

-ftk-

Události

Pouze jako dar

Časopis *Aluze* ve spolupráci s Centrem Aletti pořádá ve středu 28. 4. ve filmovém sále Centra Aletti již pravidelnou besedu a autorské čtení. Už od podzimu loňského roku se olomoučtí příznivci literatury (a zdaleka ne pouze studenti UP) mohou každý poslední týden v měsíci setkávat s žijícími českými, moravskými či slezskými básníky i prozaiky. Jako příklad jmenujme posledního držitele Ortenovy ceny, slezského básníka Bogdana Trojaka, pražského básníka a překladatele Petra Borkovce, v březnu přijal pozvání Severočech, výtvarník, básník, prozaik a bibliofil Václav Vokolek. Tentokrát byli hosty pořadu dva účastníci legendární olomoucké samizdatové edice *Texty přátel* – básník a výtvarník Rostislav Valušek a „prozaik“ Eduard Zacha.

Ukázky ze své tvorby, prokládané komentáři a vzpomínkami, četl nejprve Eduard Zacha. Po něm, i přes upozornění, že v poslední době poezii téměř nepíše (s odvoláním na jisté duchovně náročné poslání evangelického kněze), přednesl několik svých básní Rostislav

Valušek. Stejně jako meditativní a básněvité texty Eduarda Zachy zdaleka nejsou obyčejnou prózou, i Valuškovy básně měly daleko k příležitostným komentářům, za něž se je autor snažil vydávat.

Příjemné, komorní prostředí, ve kterém se besedy a autorská čtení odehrávají, pomáhá překonat formálnost pořadů a ještě umocňuje milý zážitek ze setkání s pozoruhodnými a skromnými autory, kteří mají na míle daleko k všednosti a povrchnímu humbuku velké části běžného literárního provozu, řídíce se tise spíš holanovským příkazáním „ryzí transcendentální“. Publikum odcházelo obdarováno, a dokonce nejen v přeneseném smyslu. Rostislav Valušek a Eduard Zacha zůstali věrní zásadě z období *Textů přátel*: knihy, které si sami vydávají, se neprodávají, je možné pouze je věnovat. A tak si někteří návštěvníci směli odnést Zachovu knížku *O skryté slávě*, kterou citlivě doprovodil ilustracemi a graficky upravil Rostislav Valušek, jiní Valuškovu sbírku *Ztotožňování*.

-kb-

Čtvrtý ročník kurzu irské literatury

Ve dnech 12. až 17. 4. úspěšně proběhl čtvrtý ročník intenzivního kurzu *irské literatury* pořádaný společně Univerzitou Palackého v Olomouci a Karlovou Univerzitou v Praze. Akce, která vznikla v roce 1995 z iniciativy olomouckých studentů anglistiky, se letos přemístila ze sídla nadace *Prokopios* v Sázavě do střediska UP v Horním Údolí. Kurzu se opět zúčastnili studenti obou univerzit. Semináře vedené M. Stoddartem a M. Sweneyem (UP) a O. Pilným a C. Wallace (UK), se tentokrát zaměřily především na problematiku reprezentace Irska v literatuře a na vývoj irského dramatu v tomto století. Letošní ročník byl poprvé ve své historii také podpořen finančně – Ministerstvem zahraničí Irské republiky a Centrem pro komparativní studia UP. Tento sponzorům patří upřímný dík všech účastníků. Největší poděkování si však zaslouží hlavní organizátoři akce: skupina olomouckých studentů v čele s M. Kolářem – bez jejich energie a nadšení by se kurz jen těžko uskutečnil. Děkujeme!

O. Pilný, FF UK, M. C. Stoddart, FF UK

Matematika v přípravě učitelů 1. stupně ZŠ

Ve dnech 22. – 23. 4. 1999 uspořádala Katedra matematiky PdF UP v Olomouci ve spolupráci s Matematickou pedagogickou sekci JČMFF pracovní seminář, zaměřený na aktuální problémy odborné matematické i didaktické složky vysokoškolské přípravy budoucích učitelů primárních škol.

Více než 30 účastníků ze 7 českých a 4 slovenských pedagogických fakult si vyměnilo poznatky z probíhající transformace vysokoškolské přípravy, která má připravit studenty tak, aby se z nich stali učitelé, kteří budou rádi a dobře učit matematiku a kteří dokážou radost ze své práce přenášet i na své žáky. Ve vystoupeních na semináři zazněla řada inspirovaných námětů z jednotlivých pracovišť, ale také názorů upozorňujících na to, že dosažení uvedeného cíle je velmi nesnadné, cesty k němu zdaleka nejsou přímočaré a rovněž dosa-

vatní zkušenosti s nově projektovanou organizací i obsahem studia jsou, přinejmenším z hlediska matematické přípravy, poněkud rozporuplné.

Značná pozornost byla v jednotlivých příspěvcích věnována návaznosti odborné a didaktické přípravy učitelů 1. stupně, adekvátní transformaci nových matematických poznatků do primárního vzdělávání, konstruktivistickému pojetí vyučování na základní i vysoké škole, analýze žákovských řešení matematických úloh a možnostem využití materiálních vyučovacích prostředků včetně učebnic matematiky.

Účastníci semináře se shodli na potřebě častějších vzájemných kontaktů, jejichž užitečnost bude zvýrazněna také přípravou na zavedení kreditního systému studia.

Doc. PhDr. B. Novák, CSce.

Otázky a odpovědi

tech v díle Charlese Sealsfielda. Do druhé skupiny patří autoři, kteří se právě zásluhou jednotlivých, na konferenci přítomných, badatelů dostávají do povědomí (byť jen) vědecké germanistické obce, autoři, o nichž vznikají první monografie, první ucelenější představy, a také autoři, které je nutno „znovuobjevit“, ač byli před lety známi a čtení. Tuto druhou skupinu zastupovali na konferenci příspěvky o Hieronymu Lormovi, Franzi Thomasu Bratrankovi, Emilu Hadinovi, Maxi Zweigovi a Ernstu Lotharovi. Do třetí skupiny pak patří skutečné „objevy“, autoři známí jen hrstce zasvěcených, skutečná „bílá místa“ na mapě literárních dějin Moravy. Většina olomouckých autorů 19. a 20. století, o nichž promluvil olomoucký germanista Ludvík Václavěk a innsbrucký Allan Janik, patří do této skupiny a zaslouží o to větší pozornost.

O důležitosti interdisciplinárního spojení při výzkumu německy psané moravské literatury přesvědčili svými příspěvky olomoučtí historikové, Libuše Hrabová a Ivo Bartček, vídeňský komparatista Klaus Heydemann a také šéf brněnské germanistiky, Jiří Munzar, jenž promluvil o brněnské tradici výzkumu německy psané literatury z moravského regio-

nu. Snad nejzajímavější diskuse se však vždy rozpoutaly, šlo-li o obecné, teoretické otázky výzkumu regionální literatury, o otázky např. souvislosti regionální literatury s literaturou světovou, o otázky triviality, o otázky kontextu (českého, rakouského, německého?), o terminologické problémy atd.

Při všech diskusích, jež vždy probíhaly před nebyvale hojným publikem (v sále Muzea umění, kde se konference konala, bylo vždy kolem 50 posluchačů, mezi nimi – chvályhodně – mnoho studentů) se ukazovalo, že téma moravské německy psané literatury je téma nejen zajímavé a mnohdy i „napínavě dobrodružné“, ale též ve velké míře téma hodné badatelské pozornosti. Sborník s příspěvky konference (v německém jazyce) by měl vyjít ještě letos a měl by být prezentován na podzimní olomoucké výstavě knih „Libri“.

Účastníci konference, zblízka i zdaleka, byli snad spokojeni s jejím průběhem i s její atmosférou, olomoučtí germanisté se pak recipročně mohou spolehnout na jejich další spolupráci při vědeckém projektu k moravské německé literatuře, který probíhá (podpořen prostředky GAČR) na Katedře germanistiky FF UP.

Doc. I. Fialová, FF UP

O nejlepší studentskou vědeckou práci

Osmého dubna se v budově PřF UP na tř. 17. listopadu opět konala přehlídka nejlepších prací pregraduálních a postgraduálních posluchačů matematiky na Přírodovědecké fakultě UP. Letos poprvé se jí zúčastnila i posluchačka bakalářského studia. Do sekce pregraduálních posluchačů bylo zařazeno pět prací, v sekci postgraduální sedm.

Práce hodnotila komise vedená prof. RNDr. I. Rachůnkovou, DrSc, přičemž vycházela z písemných posudků na jednotlivé soutěžní práce, které vypracovali pracovníci katedry a z „peer-review“ jednotlivých členů komise. Výsledné pořadí potom zohlednilo jak předběžné hodnocení komisí, tak úroveň vystoupení jednotlivých autorů.

V souladu s dlouhodobými záměry Katedry matematické analýzy a aplikací matematiky PřF UP se letos neuplatnila kategorie diplomových prací. Hlavním důvodem zde byl požadavek katedry, aby práce obsahovaly původní výsledky samostatné práce posluchačů, což se mohlo dostat do rozporu s požadavky na diplomovou práci. V kategorii pregraduálních posluchačů komise udělila dvě první místa a jedno místo druhé. První místa získali P. Trojek (*Modified Oseen problem*) a R. Vodák (*Existence nezáporných řešení pro singulární okrajové úlohy*). Druhé místo obsadil R. Vrána (*Paralelní Rungeovy-Kuttovy metody*). Nutno zdůraznit skutečnost, že jeden z vítězů měl jako vedoucího Mgr. M. Pokorného, PhD, který minulý rok tuto soutěž vyhrál a před nedávnem obhájil svou disertaci. Bylo konstatováno, že všechny práce měly vynikající úroveň a vítězné práce jsou publikovatelné ve vědeckých časopisech. V této kategorii bylo též uděleno čestné uznání M. Vylegalové (*Hodnocení investičních příležitostí*), která se soutěže zúčastnila jako posluchačka bakalářského studia.

V sekci postgraduálních posluchačů se na prvním místě umístil Mgr. P. Ženčák (*Convexity of histogram and convex histopolation*), na druhém Mgr. E. Lešanská (*Maximization of the size of the nonsensitiveness region*) a na třetím Mgr. V. Křištof (*Newtonova úloha s dvojitou nejistotou*). I zde komise stála před nelehkou úlohou vybrat nejlepší práce z řady vynikajících prací.

L. Kubáček

Z vědeckých pracovišť UP**Výzkumné zaměření Katedry fyzioterapie a algoterapie FTK UP /I/**

O seznámení s vědeckovýzkumnou a odbornou činností této katedry jsme požádali jejího vedoucího, doc. MUDr. Jaroslava Opaavského, CSc.

Pane docente, pokuste se přiblížit oblasti, v nichž probíhal a probíhá výzkum na vaší katedře.

Katedra tým, že garantuje vzdělávání v oboru fyzioterapie na naší fakultě, zahrnuje současně i široké spektrum odborných a vědeckých zájmů, jež souvisejí s oblastí rehabilitace (v širším slova smyslu) a s řadou medicínských oborů, s nimiž fyzioterapie úzce spolupracuje. Specifickou oblastí je výzkum problematiky bolesti, již trpí vysoké procento rehabilitovaných osob. Zde patříme mezi několik málo akademických pracovišť v ČR, jež se částí své výzkumné kapacity věnují tomuto multi-dimenzionálnímu problému.

První systematický výzkum na katedře byl věnován studiu autonomního nervového systému (ANS). Tomuto systému je u nás v medicíně, i konkrétně u rehabilitaci, věnována neúměrně malá pozornost, přestože autonomní dysfunkce často významně ovlivňují zdravotní stav takto postižených osob. Ve spolupráci s týmem vedeným doc. ing. J. Salingerem, CSc., z Laboratoře lidské motoriky naší fakulty jsme vyvinuli zařízení pro bezdrátový přenos tepové periody, které bylo registrováno osvědčením o zápisu užitého vzoru. Vytvořený software umožňuje registraci a hodnocení variability srdeční frekvence (VSF) v časové a frekvenční oblasti (spektrální analýza VSF). Jedná se nyní již o dva originální systémy, umožňující vyšetřování funkcí ANS nejen ve výzkumu, ale i v rutinní klinické praxi řady oborů. Poslední

práce kolektivů autorů věnovaná metodice vyšetřování VSF byla publikována v loňském roce (Salinger J. et al., AUPO – Gymnica XXVIII, 1998, 13–23). Námí vyvinutý systém je v současnosti používán již na desítkách lékařských pracovišť u nás i v zahraničí. Na naší katedře zavedený algoritmus vyšetření v tzv. frekvenční oblasti se změnami polohy těla (Opaavský J., Salinger J.: Vyšetřovací metody funkcí autonomní nervové soustavy – přehled pro potřeby klinické praxe. *Neinvazivní kardiologie*, 4, 1995, 139–153) je užíván řadou dalších odborníků.

Vzhledem k tomu, že rehabilitace přispívá i ke zmírnění řady obtíží diabetiků s prokázanými neuropatiemi, zejména polyneuropatiemi, ale i autonomní neuropatií, věnujeme dlouhodobou pozornost těmto nemocným. Způsob hodnocení spektrální analýzy VSF u diabetiků, kde autonomní neuropatie se projevuje významným snížením spektrálního výkonu u jednotlivých frekvenčních pásmech, byl prezentován již v roce 1996 na XXXII. diabetologických dnech v Luhačovicích. Naše zkušenosti byly prezentovány opakovaně i v zahraničí, kde jsme se seznamovali jak s naší metodikou, tak i se získanými výsledky (Opaavský et al.: Spectral analysis of short-term heart rate variability in supine-standing-supine test in diabetic patients. Abstracts – Joint Meeting of the Clinical Autonomic Research Society and the workgroup „Autonomic Nervous System“ of the German Neurological Society, Freiburg, 1997.) V rámci dlouhodobé spolupráce s řadou pracovišť LF UP a FN v Olomouci při studiu funkcí ANS byl řešen i vnitřní grant UP na rok 1996 – Opaavský (řešitel), Berková M., Salinger J., Loyková V. et al.: Sledování diastolické

ho plnění levé komory srdeční u diabetiků I. typu a srovnání diastolických ukazatelů s ukazateli kardiální autonomní neuropatie. Z výsledků vyplynulo, že i u mladších diabetiků lze časně prokázat změny diastolických ukazatelů, a to již v době, kdy neuropatie ještě nejsou detekovatelné.

V posledních letech se zvýšil odborný zájem o rehabilitaci nemocných s ischemickou chorobou srdeční. I v této oblasti spolupracujeme na naší univerzitě s klinickými pracovišti, jež ověřují vliv pravidelné zátěže oběhového systému na ukazatele funkce ANS (Metelka et al.: Heart rate variability as a tool for checking the effect of physical training in subjects with ischemic heart disease. Abstract Book. Symposium – Update in Cardiac Rehabilitation and Exercise Physiology. Bern, 1998). V loňském roce jsme ve spolupráci s Neurologickou klinikou FN v Olomouci prováděli výzkum autonomních funkcí u nemocných s Parkinsonovou chorobou, kteří se podrobili cílené rehabilitaci. U nemocných bylo prokázáno výrazné snížení VSF, jež svědčí o postižení ANS.

-mh-

Dokončení příště.

Na hypotézy musí být přísnost, dokud jsou nové. Jinak se snadno může stát, že – poté, co zestárnou – začnou být panovačné. * * *

Z hlediska statistika je falšování dat těžším zločinem nežli uskrčení tchyně. * * *

Že je učedník nad mistra nemusí znamenat mnoho, je-li mistr pod psa.

-kos-

Jubileum**Stanislav Sedláček Octogenarius**

Dlouholetý člen Katedry aplikované lingvistiky a katedry historie FF UP v Olomouci doc. PhDr. Stanislav Sedláček se narodil 5. 5. 1919 v Jimramově na Českomoravské vysočině. Po studii oboru latina–řečtina na Masarykově univerzitě v Brně nastoupil v roce 1947 na gymnázium ve Šternberku. Zahájil tak několik desítek let trvající pedagogickou činnost, která se stala jeho životní náplní a dominantou. Od roku 1959/60 byl potom pověřen tehdejší katedrou neslovanských jazyků UP (dnešní katedra aplikované lingvistiky) vedením cvičení z latiny pro lékařskou fakultu. Postupná spolupráce jubilanta s Katedrou historie FF UP, pro jejíž studenty přednášel dějiny starověku a vedl cvičení z latiny, vyvrcholila v roce 1981 i jeho personálním převedením na tuto katedru. I po odchodu do důchodu v roce 1984 působil doc. S. Sedláček na FF UP externě a podílel se zejména na znovukonstituování katedry klasické filologie (samostatná katedra od roku 1992).

V pedagogické a odborné činnosti doc. S. Sedláčka se vzájemně skloubily tři lásky – jazyk, stát a mytologie. Těžiště jeho publikační činnosti spočívá především v pracích lingvistického charakteru. Výrazný ohlas zaregistrovala zejména díla věnovaná profesionálně užitelné latině a řečtině: *Základy jazyka latinského a řeckého pro medicínskou praxi* (Praha 1964), *Medicínská terminologie – latina ve strukturních cvičeních a přehledech* (Praha 1967 a 1970), *Medicínská terminologie – pomocné texty a cvičení* (Olomouc 1972 a 1977) a *Vademecum medicínskou terminologií* (Praha 1988). Všechny příručky jsou určeny především studentům a vyučujícím medicíny a poskytují jim bohatý mate-

riál k získání potřebné orientace v terminologickém a nomenklaturním aparátu anatomie, klinické medicíny a farmakologie. Patří k nejzvrubnějším a nejfundovanějším pomůckám v daném oboru a jsou i dokladem hledání nových metodických přístupů ve vyučování profesionálně užitelné latiny. Výsledkem dlouhodobého studia uplatnění latiny a řečtiny v přírodních vědách je konečně skriptum *Slovník řeckých slovotvorných komponentů v terminologii přírodních věd* (Praha 1970), vycházející z podílu doc. S. Sedláčka na popisu rostlin, živočichů a chemických prvků v dílech jiných autorů.

I když je největší láskou pana docenta jazyk, jak dokazují také četné překlady latinských diplomů, nelze opomenout ani jeho články věnované antické mytologii, zájem

o problematiku vývoje syrakúské tyraniidy (obhájená disertační práce k získání doktorátu filozofie v roce 1969 s názvem *Dion a syrakúská tyrannis*) či výrazný podíl na skriptu *autorského kolektivu J. Navrátila Dějiny kultury I.* (Olomouc 1982 a 1987), kde zpracoval část o dějinách starověku (s. 47–163).

Přes mnohdy nesnadné životní osudy (např. odkládání udělení docentury od roku 1965 až po její definitivní získání v roce 1990), si docent Sedláček získal pro své odborné, pedagogické i lidské kvality mnoho přátel a žáků, kteří mu u příležitosti jeho životního jubilea přejí hlavně zdraví, spokojenost v kruhu rodiny a přátel a hodně dalších příjemných chvil strávených s oblíbenými latinskými autory či novými žáky.

PhDr. Ivana Koucká

Stanislav Agricola Stellomontani optime meriti octogenarii laudatio brevis

In Emerami villa montium asperum sinu imposita natus de almae matris universitatis Masarykianae Brunnensis mammis litterarum antiquarum granum assuxit. Gymnasii Stellomontani discipulos dissolutos deinde classicis disciplinis bene maceravit eosque in scholae nominatae palaestra impigne expolivit. Sed nihil amplius. Medicinae studiosus voces artis suae latinis ignorantibus ipsisque nomina substantiva minus recte declinantibus Agricola Universitatis Olomucensis Palackianae clamoribus locum reliquit et numerum sociorum eius-

dem universitatis auxit. Usque ad diem hodiernum medici de libris eius institoris terminologiam medicinalem explicantibus gaudere possunt. Insuper etiam multi scientiae historicae iniciati gesta necnon mysteria antiquorum Graecorum, Romanorum aliorumque antiquae aetatis nationum Agricola auxiliante bene cognoscere potuerunt.

Omnes discipuli et collegae iubilaei eius occasione toto pectore gratulationem sincerissimam eo dicunt. Ad multos annos.

-kh-

O čem se mluví

Kompetenční zákon – věda a vysoké školy (2)

Východiska

V úvodu jsem se zmínil o současném stavu zajišťování vědy a výzkumu státní správou u nás i v zahraničí. Z uvedeného vyplývá potřeba postavit Radu vlády pro výzkum a vývoj a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy do vzájemně odpovídajících vztahů (dnes jsou nestandardně upraveny písemnou dohodou!). Radu vlády oprostít od ryze exekutivních úkolů, které se na ni nabalily a z podstaty věci jí jako expertnímu poradnímu orgánu nenáleží; ministerstvu vytvořit soustředěný kompetenční a odborný potenciál pro výkon správy rezortu, včetně odpovědnosti za grantové financování, do vzájemných vztahů zapojit těsněji Akademii věd. Pak také bude možné se vyrovnat s dnešní nevyhovující praxí, při které návrh celkových výdajů ze státního rozpočtu na výzkum a vývoj a jejich rozdělení do rozpočtových kapitol jednotlivých rezortů připravuje Rada vlády a za vše ostatní odpovídá ministerstvo (mezinárodní spolupráci, politiku vědy a výzkumu, přípravu legislativy, výzkumné záměry vysokých škol atd.).

V ČR je ve srovnání s vyspělými zeměmi velmi malá mezirezortní komunikace, která způsobuje asymetrii při dělení financí na vědu a výzkum (nejmenší příjem jde na vysoké školy, největší na státní instituce). Zásadně tu chybí odpovědnost za koordinaci mezi jednotlivými výzkumnými projekty, granty, přidělování konkrétních institucionálních prostředků. Pokud reálně uvažujeme o vstupu do EU, měli bychom své aktivity přizpůsobit jejím. A tady jsme zpět u problému začlenění vědy a výzkumu do struktury státní správy.

Naskytá se několik variant, z nichž jako realistické lze uvést:

c) zřízení ústředního orgánu státní správy pro výzkum a vývoj zřejmě v propojení s rezortem vysokého školství;

d) precizní a jasné kompetenční vymezení dnes fakticky zapojených orgánů státní správy s dominancí generálního garanta – ministerstva školství.

Máme-li dnes konečně možnost něco změnit, neměli bychom se obávat radikálního řeše-

ní. Proto je mi velice sympatická první z uvažovaných variant. Podle názoru mnoha zainteresovaných odborníků by bylo nejhodnější spojení vědy a výzkumu s rezortem vysokých škol, případně ve spojení s celou terciární sférou vzdělávání (pomaturitní studia). Vysoké školy, mj. místa soustředěného vědeckého a výzkumného potenciálu, jsou podle nového vysokoškolského zákona veřejnoprávními institucemi. Společně s výzkumnými a vývojovými institucemi a pracovišti mimo školství se jak metodou financování, tak způsobem správy v zásadě liší od zbývajících kompetenčních oblastí ministerstva školství. Případně odpojení by tu nebylo na úkor žádné ze stran, ba naopak. Takový model funguje v řadě zemí (jak bylo již zhruba uvedeno výše) a důvody pro jeho uznání jsou platné i u nás. Vysokoškolskému sektoru by to přineslo posílení pozic v soutěži o grantovou podporu.

Velmi důležitá je právě otázka financování celé této oblasti. Vhodným se jeví svěřeni prostředků pro vědu a výzkum jednomu úřadu – ministerstvu. V žádném případě by neměla být vyloučena Rada vlády ČR při uplatnění její pravomoci účastnit se na přípravě rozpočtu. Kompetenční zákon by měl zahrnout také postavení Akademie věd a Grantové agentury Rady vlády na úrovni ústředního orgánu státní správy. Hovoří se i o alternativě předání kompetenci Radě vlády ČR pro přímé rozdělování financí na vědu a výzkum.

Význam vědy a výzkumu v ČR nesporně poroste. Není již zapotřebí zdůrazňovat její úlohu v naší společnosti, při zvyšování výkonnosti a konkurenceschopnosti naší ekonomiky. Již dnes se připojujeme k mezinárodním vědeckovýzkumným strukturám, což pro nás v současné době představuje mezi jinými také přístup k 5. rámcovému programu EU. Sílí tlak na fungující a vysoce kvalifikovanou státní správu je toho jedním z důkazů. Žádá se po nás evropská úroveň spolupráce, přizpůsobme tomu i vnitrostátní mechanismus. Promyšlený návrh novely kompetenčního zákona nám umožní efektivně soustředit odborné i finanční zdroje.

Doc. J. Hálek, LF UP

Odpověď ministra na otevřený dopis

třídách). Tím není řečeno, že si nejsem vědom obtížné situace na vysokých školách, naopak, hlásím se k panem rektorem zmínovanému prohlášení na setkání s rektory dne 18. 3. 1999 a opakuji, že financování veřejných vysokých škol v příštím roce bude jednou z priorit rozpočtu ministerstva školství.

Publikované oficiální informace ze zprávy vlády ČR o průměrných platách vysokoškolských pedagogů vycházejí ze standardních oficiálních statistických dat, která vysoké školy vyplňují a předávají Českému statistickému úřadu. Váš dojem o nadhodnocení těchto dat je (podle zkušeností pracovníků skupiny vědy a vysokého školství) zřejmě dán tím, že do svých průměrných mezd nezahrnujete i zdroje z grantů, výzkumné a vývojové a doplňkové činnosti.

Ve zmíněném článku pana rektora oceňuji fakt, že se zamýšlí i nad možnostmi úspor v univerzitní administrativě a že je otevřen prostor pro hledání dalších zdrojů.

Centím si rovněž Vaši odpovědnost za budoucnost stavu českého vysokého školství a za úroveň vzdělanosti národa. Ujišťuji Vás, že stejnou, ne-li větší odpovědnost počítuji i já. Dokumentuji to mj. i tím, že jsem vláde ČR předložil a nechal schválit „Koncepti resortu ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy do roku 2002“. V dohledné době bude Koncepte rozpracována a zveřejněna k široké diskuzi, pro účel tohoto dopisu ocituji pouze dva body, které se týkají Vašeho apelu:

– prosadit, aby se průměrné platy ve veřejném školství zvyšovaly v následujících letech v průměru o 6–8% rychleji než mzdy v celé společnosti. Platy učitelů tak v roce 2005 dosáhnou – ve vazbě na výši mezd a HDP – úroveň srovnatelné se zeměmi EU.

– zvýšit veřejné výdaje na vzdělání z necelých 4,5% HDP na 6% v roce 2002.

Přeji Vám i celému českému školství mnoho sil do další odpovědné práce.

E. Zeman,
ministr mládeže, školství a tělovýchovy ČR

Dokončení ze str. 1

Vydavatelství UP

Dubnové tituly

Fakulta tělesné kultury

Karel Měkota: Manuál – Talentové přijímací zkoušky na studia tělesné výchovy, 1. vyd., 32 str.

Jiří Zháněl, František Zálesák: Koordinační schopnosti v tenise – Přehled, význam a rozvoj, 1. vyd., 49 str.

Filozofická fakulta

Eva Reiterová: Varia Psychologica VIII, Psychologica 32 – 1998, 121 str.

Cyriometodějská teologická fakulta

Jiří V. Musil: Úvod do pedagogické psychologie, dotisk 1. vyd., 104 str.

Jiří V. Musil: Úvod do sociální psychologie, dotisk 1. vyd., 81 str.

Pedagogická fakulta

Pavel Kusák, Pavel Dařílek: Pedagogická psychologie – část A, dotisk 1. vyd., 234 str.

Pavel Kusák, Pavel Dařílek: Pedagogická psychologie – část B, dotisk 1. vyd., 150 str.

Právnická fakulta

Dalimila Gadasová: Veřejná správa, část zvláštní (vybrané úseky), 1. vyd., 245 str.

Přírodovědecká fakulta

Vladislav Raclavský: Úvod do základních metod molekulární genetiky, dotisk 1. vyd., 43 str.

Jaroslav Pospíšil: Základy fotonové optiky I – Vlastnosti fotonu a fotonového proudu, 1. vyd., 126 str.

Jaroslav Pospíšil: Základy fotonové optiky II – Emise a absorpce fotonů, 1. vyd., 153 str.

František Březina: Acta Chemica 37, 97 str.

-haupt-

...a příští týden...

17. KVĚTNA

Aula PF UP, tř. 17. listopadu 6, 20.00 hod.: Mňága a Žďorp – Chcet mě? Chci tě! (Megaturné u příležitosti vydání nového CD včetně lasershow!)

18. KVĚTNA

Posluchárna č. 301 PrF UP, Olomouc-Hejčín, Tomkova 40, 13.00 hod.: Seminář z univerzální algebry a uspořádaných množin tentokrát na téma: Kongruence a podobijekty posetů. Přednáší dr. R. Halaš (PrF UP).

19. KVĚTNA

Teoretické ústavy LF UP, 16.00 hod.: Přednáškový večer III. interní kliniky LF UP a FN v Olomouci. Koordinátor: prof. MUDr. V. Ščudla, CSc.

Muzeum umění, 18.30 hod.: JAM SESSION studentů hudební výchovy PdF UP.

Studentský kostel Panny Marie Sněžné, 19.00 hod.: Slavnostní mše svatá s udílením svátosti křtu, eucharistie a biřmování, kterou bude celebrotat biskup Josef Hrdlička.

21. KVĚTNA

The British Council, Křížkovského 14, místnost 204, 12.30 hod.: Prezentace nakladatelství MACMILLAN.